

BAROMETRUL GLOBAL AL CORUPȚIEI 2013

- REZULTATE ȘI RECOMANDĂRI GLOBALE -

În fiecare zi, în toată lumea, oamenii obișnuiți suportă costurile corupției. În multe țări, corupția afectează oamenii de la naștere până la moarte. În Zimbabwe, femeile ce nasc într-un spital local au fost taxate \$5 dolari americani de fiecare dată când țipă ca penalitate pentru alarmă falsă.¹ În Bangladesh, recenta prăbușire a unei fabrici cu mai multe etaje, care a ucis peste 1100 de oameni din cauza unei încălcări a standardelor elementare de siguranță, a fost legată de alegații de corupție.²

Barometrul Global al Corupției examinează modul în care corupția este prezentă în viețile oamenilor în toată lumea. Bazându-se pe rezultatele unui sondaj al Transparency International asupra a 114.000 de respondenți în 107 țări, el se adresează experiențelor directe ale oamenilor față de corupție și detaliază opiniile acestora asupra corupției din principalele instituții ale țării lor. În mod semnificativ, Barometrul Global al Corupției al Transparency International furnizează și date despre cât de dispuși și pregătiți sunt oamenii să acționeze pentru a opri corupția.

Rezultatele sunt clare: corupția este o povară foarte reală, cu mai mult de unul din patru respondenți raportând că au dat mită în ultimul an.³ Când oamenii nu se află în poziția de a-și permite să plătească mita, ei pot să fie împiedicați să-și cumpere o casă, să înceapă o afacere sau să acceseze servicii de bază. Corupția poate, și de multe ori chiar și face asta, să ducă la încălcarea unor drepturi fundamentale. Pentru cei ce supraviețuiesc cu mai puțin de \$2 dolari americani pe zi, și pentru femeile care sunt îngrijitorii primari ai copiilor în jurul

globului, corupția și mita au efecte devastatoare. Pentru aceștia, costul suplimentar al mitei poate să însemne că se fac alegeri între sănătate și hrană, între taxele școlare și pantofii ce trebuie purtați la școală.

Oamenii plătesc nu doar direct costurile corupției, ci le este afectată și calitatea vieții de către forme mai puțin vizibile de corupție. Când grupuri puternice cumpără influență asupra deciziilor guvernului sau când fondurile publice sunt redirecționate în cuferele elitei politice, oamenii obișnuiți suferă.

Atunci când există o convingere larg răspândită potrivit căreia corupția este prevalentă și că cei puternici în special pot să scape basma curată, oamenii își pierd încrederea în cei cărora le-a fost încredințată puterea. După cum arată Barometrul Global al Corupției 2013, corupția este considerată a circula în fundațiile proceselor democratice și legale în multe țări, afectând încrederea publică în partidele politice, sectorul judiciar și poliție, printre alte instituții cheie.

În mod important însă, oamenii chestionați ca parte a Barometrului Global al Corupției nu se văd ca victime ale corupției lipsite de putere. Ei cred că pot să fie o parte a soluției. În India, în 2011, milioane de oameni au mărșăluit să ceară stabilirea unei comisii independente anti-corupție; în Brazilia, o petiție a cetățenilor a dus la instituirea unei legi ce interzice politicianilor corupți să candideze pentru alegeri. Acțiunea cetățenilor poate duce la dezvăluirea actelor de corupție, sancționarea oficialilor corupți și presiune asupra

guvernurilor reticente să facă mai mult în lupta împotriva corupției. Barometrul Global al Corupției subliniază dorința presantă a cetățenilor de a fi implicați în stoparea corupției.

Eforturile de a opri corupția au început serios la începutul anilor 1990, într-un timp când corupția era un secret rar discutat. Douăzeci de ani mai târziu, Barometrul Global al Corupției 2013 arată că oamenii recunosc foarte bine extinderea problemei și sunt gata să se confrunte ei înșiși cu problema.

1.1 Rezultate cheie

- **Mita este larg răspândită**

În general, mai mult de unul din patru oameni (27 la sută) raportează că au plătit mită în ultimele 12 luni atunci când au interacționat cu instituții și servicii publice cheie.

- **Instituțiile publice încredințate să protejeze oamenii sunt afectate de cele mai mari niveluri de mită**

Între cele opt sectoare evaluate, poliția și sectorul judiciar sunt văzute ca fiind cele mai predispuse la mită. Aproximativ 31 la sută din oamenii care au avut contact cu poliția raportează că au dat mită. Pentru cei ce au interacționat cu sectorul judiciar, procentul este de 24 la sută.

- **Guvernele nu sunt considerate a face suficient pentru a-i trage la răspundere pe cei corupți**

Majoritatea oamenilor din lume cred că guvernul lor este inefficient în combaterea corupției și că corupția din țara lor se înrăutățește.

- **Pilonii democratici ai societăților sunt văzuți ca cei mai corupți**

În jurul lumii, partidele politice, forța motivaatoare a democrațiilor, sunt percepute a fi cea mai coruptă instituție.

- **Legăturile personale sunt văzute ca corupând administrația publică**

Oamenii chestionați asupra corupției din țara lor fac mai mult decât să plătească doar mită: aproape doi din trei oameni cred că legăturile și relațiile personale ajută lucrurile să se realizeze în administrația publică.

- **Grupările puternice sunt considerate a conduce acțiunile guvernului în locul binelui public**

Mai mult de unul din doi oameni (55 la sută) cred că guvernul lor este în mare parte sau în totalitate condus de grupuri ce acționează în propriile lor interese în locul beneficiului cetățenilor.

- **Oamenii declară că sunt pregătiți să schimbe status quo-ul**

Aproape 9 din 10 respondenți spun că ar acționa împotriva corupției. Majoritatea oamenilor au spus că ar fi dispuși să vorbească și să raporteze un incident de corupție. Două treimi din cei cărora li s-a cerut să dea mită spun că au refuzat.

1.2 Recomandări

- **Faceți din integritate și încredere principiile fundamentale ale instituțiilor și serviciilor publice**

- Guvernele trebuie să acționeze cu transparență și să își deschidă registrele și activitățile scrutinului public.
- Ar trebui să fie elaborate coduri de conduită care să fie respectate de către toți funcționarii publici.
- Guvernele ar trebui să insereze transparența în modul în care lucrează prin adoptarea și implementarea de legi comprehensive pentru accesul la informații.
- Țările ar trebui să adopte și să pună în aplicare standarde pentru achiziții și managementul financiar public, consistente cu Articolul 9 al Convenției Națiunilor Unite împotriva Corupției și Principiile OECD cu privire la Creșterea Integrității în Achizițiile Publice.
- Guvernele trebuie să înființeze mecanisme și canale de responsabilitate care angrenează publicul în supraveghere.
- Oamenii ar trebui să refuze să dea mită, oriunde li se cere și oricând este posibil.

- **Aduceți înapoi statul de drept**

- Guvernele ar trebui să prioritizeze reformele anti-corupție în cadrul poliției, pe baza unei analize detaliate a problemelor fundamentale.

- Guvernele trebuie să asigure independența și imparțialitatea sectoarelor lor judiciare.
- Guvernele trebuie să înființeze controale și bilanțuri adecvate pentru a asigura că interesele private și grupurile de putere nu dictează politicile publice și acțiunile unui guvern.

- **Trageți-i la răspundere pe cei corupți**

- Toate guvernele trebuie să lucreze să termine impunitatea prin prevenirea, detectarea, investigarea, urmărirea în instanță și pedepsirea actelor de corupție în mod efectiv.
- Oficialii publici aleși nu ar trebui să se bucure de imunitate când sunt acuzați de infracțiuni de corupție.
- Oamenii ar trebui să utilizeze mecanismele existente de raportare pentru a-și ridica glasul împotriva corupției pe care o văd sau o suferă.
- Oamenii ar trebui să-și folosească vocea, votul și cheltuielile pentru a îi pedepsi pe cei corupți, ca de exemplu să voteze doar pentru candidați și partide curate sau să cumpere doar de la companii ce au sisteme puternice de integritate și practici de afaceri curate.

- **Curățați procesele democratice**

- Guvernele ar trebui să adopte și să implementeze legi pentru a face finanțarea partidelor transparentă, inclusiv cerințe pentru partidele

politice, candidații politici și donatorii lor să-și facă publice donațiile.

- Parlamentele ar trebui să adopte coduri de conduită comprehensive pentru membri, inclusiv asistență în situații de conflict de interese și reguli de declarare a averilor, intereselor și veniturilor.
- Parlamentele ar trebui să introducă registre obligatorii de lobby-iști.

- **Dați-le oamenilor instrumentele și protecția pentru a lupta împotriva corupției**

- Guvernele ar trebui să adopte și să implementeze legi privind avertizorii

de integritate. Aceste legi ar trebui să includă mecanisme potrivite de follow-up pentru a permite oamenilor să raporteze infracțiunile din sectoarele public și privat și să protejeze avertizorii de represalii.

- Guvernele ar trebui să caute să furnizeze oamenilor mecanisme eficiente de raportare a corupției și de rambursare.
- Guvernele ar trebui să permită organizațiilor societății civile să funcționeze ca gardieni eficienți ai guvernului și să ajute oamenii să tragă la răspundere funcționarii publice.